

УДК 378.1

Вербицька Вікторія Іванівна

кандидат економічних наук, доцент

кафедра обліку і аудиту

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

БУХГАЛТЕРСЬКА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Зміни в економіці впливають на формування нового соціального замовлення, висунутого суспільством до якості підготовки фахівців в області бухгалтерського обліку, рівень знань яких відповідає вимогам сучасного суспільства. Окрім сучасного стану професійної освіти, у статті розглянуті складові бухгалтерської освіти в контексті інноваційного освітнього процесу, та зроблено висновок, що застосування нових інформаційних технологій повинно супроводжуватися радикальними змінами в методах і прийомах викладання, в його теорії та методології.

Ключові слова: бухгалтерська освіта, інновації, професійна підготовка, інформаційні технології, навчання.

Вступ. На сьогоднішній день розвиток бізнес-освіти є складовою частиною реформування і модернізації системи професійної освіти і підготовки кадрів для управління. Тому основна мета бізнес-освіти - відповідність якості професійної освіти кадрів, що беруть участь в управлінні організацій, рівню, необхідному для успішного ведення бізнесу і отримання прибутку, - набуває особливої актуальності.

Процес перетворень в економічній сфері ставить перед системою бухгалтерської освіти складні проблеми, вирішення яких здійснюється в умовах перегляду існуючих підходів [1, с.5-6]. З одного боку, необхідно зберегти сильні сторони вітчизняної освітньої системи, а з іншого - систему освіти необхідно зробити гнучкою і адаптивною з тим, щоб в нових умовах, відповідаючи на запити мінливого економічного середовища, вона зберегла свою роль як одного з провідних чинників супроводу бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам бухгалтерського обліку присвячені праці таких вчених, як: Бутинець Ф.Ф., Івашкевича І.В., Кольбе О.І., Петрової В.І., Палія В.Ф., Соколова Я.В., Чистова Д.В. та ін. Проблеми інноваційних процесів у вищій школі розглядалися в працях Карпової Ю.А., Корнілова І.К., Тонконог Е.П. та ін. Аналіз наявних джерел з проблем освіти в цілому показав, що багато авторів загострюють увагу на різних її аспектах, а сучасна інноваційна освітня парадигма визначається сукупністю теоретичних положень, методологічних основ і понять для мінливих умов господарювання, визначаючи підготовку бухгалтерських кадрів як керувану навчально-пізнавальну діяльність, що призводить до збільшення обсягу знань, умінь і навичок і сприяє більш повній професійній реалізації.

Розглядаючи проблему змін в освіті, зарубіжні вчені відзначають, що інновація не повинна впроваджуватися заради інновації. Необхідно враховувати, які цінності формуються в результаті її впровадження, хто виграє в результаті, які пріоритети і наскільки вони реальні. Все це безпосередньо пов'язано з необхідністю ретельного аналізу причин і наслідків інноваційних процесів в бухгалтерській освіті.

Визначення мети та завдань дослідження. Метою статті є дослідження тенденцій та шляхів вирішення проблем сучасної бухгалтерської освіти, пов'язаних з використанням інноваційних технологій.

Виклад основного матеріалу. Проблеми професійної бухгалтерської освіти обумовлені приєднанням України до Болонського процесу та зумовлюють використання в бухгалтерській освіті інноваційних

технологій бухгалтерського обліку відповідно до вимог, що змінюються, до його ведення та складання звітності.

Необхідність пошуку нового підходу до визначення змісту і організації процесу підготовки професійних бухгалтерських кадрів у вищому навчальному закладі визначається рядом обставин. По-перше, недооцінюється значення придбання навичок і вироблення професійного судження майбутнього бухгалтера в період переосмислення існуючої природи бухгалтерського обліку та визнання його суттєвої практичної значущості. По-друге, назріла необхідність якісно нової підготовки майбутніх бухгалтерських кадрів, які володіють необхідними для здійснення професійної діяльності практичними навичками.

Аналіз організації навчального процесу вузів дозволяє виявити ряд проблем і недоліків, які суттєво знижують ефективність професійної підготовки бухгалтерських кадрів в період навчальної практики та пов'язані в тій чи іншій мірі з відсутністю загальної концепції такої практики у вузі, з нерозробленістю єдиних підходів до її організації. Сучасне інституційне середовище існування господарюючого суб'єкта частіш за все створює нестандартні операції і вимагає швидкої адаптації до мінливих умов, а це передбачає розвиток в процесі навчання майбутніх бухгалтерів здатності приймати самостійні, часто нестандартні рішення. Мовою облікової спеціальності, здатність до самостійних рішень називається професійним судженням, і саме здатність мати професійне судження і реалізувати його в обліковій практиці є однією з вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Розвиток ринкових відносин надає значну свободу організаціям, і, як наслідок цього, надає свободу у виборі облікових процедур, що має знаходити своє відображення в обліковій політиці організації. Важливо, що в сучасних умовах облікові працівники стикаються з мінливою нормативною базою бухгалтерського обліку. Таке професійне середовище вимагає принципово нових якісних характеристик до професійних кадрів, які готують вузи. У тому випадку, якщо у працівника не вироблено розуміння своєї професійної значущості, а превалює догматичний підхід до сприйняття облікових процедур, це означає підготовку фахівця, який вимагає постійної професійної перепідготовки при кожній, навіть незначній зміні облікових стандартів. Сприятим подоланню виявлених недоліків освіти можуть такі форми навчання, як ситуаційні тренінги, ділові ігри, які створюють для студентів нестандартні ситуації і допомагають вибудовувати взаємозв'язки між різними знаннями,

отриманими в процесі освіти.

Сучасні тенденції розвитку бізнес-процесів вимагають проектування адекватних цим змінам процесів в бухгалтерській освіті. В якості перспективного напрямку розвитку системи вищої професійної освіти в області бухгалтерського обліку слід розглядати широкі впровадження методів дистанційного навчання на основі використання перспективних інформаційних технологій і засобів віддаленого доступу до розподілених баз даних [2, с.161].

Слід зазначити, що проблеми застосування інформаційних і комп'ютерних технологій сьогодні не вирішено як в теоретичному, так і в практичному аспектах. Зокрема, практика використання інформаційних і комп'ютерних технологій у професійній бухгалтерській освіті свідчить про наявність протиріч:

- між наявністю в даний час комп'ютерних систем, що мають широкі можливості для вирішення облікових завдань, і їх незначною загребуваністю в навчальних цілях;
- між існуючими традиційними видами навчально-методичного забезпечення та потребою облікової практики в інноваційних формах подання та обробки інформаційних матеріалів;
- між змістом професійної освіти і реальною професійною діяльністю, що вимагає цілісного досвіду вирішення різноманітних професійних проблем;
- між вимогами, що висуваються до якості бухгалтерської освіти на ринку праці, і фактичною організацією процесу професійної підготовки, що не відповідає очікуванням бізнесу.

Тенденції сучасної бухгалтерської освіти багато в чому випливають з того, що в суспільстві відбулася новітня революція в освіті, і вона спирається на наступні базисні освітні нововведення. По-перше, йде оновлення змісту бухгалтерської освіти, включення в нього в повному обсязі сформованої нової наукової облікової парадигми і мережі приватних облікових парадигм. Накопичене знання за минулі періоди переосмислюється з позицій нового знання та мінливих умов розвитку бізнесу. Зміст і структура облікових дисциплін і їх набір повинні бути змінені з урахуванням перспективи трансформації суспільства і самої структури освітнього процесу. По-друге, поєднання професійної бухгалтерської освіти з її етичним уявленням сприятиме всебічному підходу до навчання. По-третє, базисним нововведенням є закріплення креативного підходу до бухгалтерської освіти, що робить наголос не на запам'ятовування нормативного обсягу знань в області бухгалтерського обліку та засвоєння навичок, а на розвиток творчих здібностей учнів, вміння орієнтуватися в швидко мінливих умовах і знаходити нестандартні рішення нових проблем, запропонованих сучасним бізне-

сом. По-четверте, розвиток інформатизації процесу навчання бухгалтерських кадрів пов'язаний з використанням нових інформаційних технологій, що дозволяє з'єднати логічний і образний методи освоєння нових знань і в разі підвищує продуктивність процесу навчання. Збільшення активності і інтересу учнів дозволяє індивідуалізувати інформаційні потоки і методи навчання з урахуванням здібностей та інтересів учнів, дає можливість поширювати в інформаційному просторі найбільш перспективний досвід, при цьому інформація стає засобом трансформації бухгалтерської освіти. По-п'яте, змінюється сама організація бухгалтерської освіти, змінюється тенденція до формування системи безперервної освіти, що охоплює з модифікаціями всі стадії навчання. Особливого значення набуває використання можливостей дистанційного навчання із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Безперервна освіта, як зазначено вище, зміцнює інноваційний характер навчання, оскільки дозволяє своєчасно оновлювати і поповнювати отриманий у вузі запас знань, краще розуміти нові проблеми і знаходити шляхи їх інноваційного рішення. Особлива увага при цьому повинна приділятися післявузівській освіті, оскільки отримані знання застарівають в умовах реформування бухгалтерського обліку та розвитку бізнесу.

Компоненти інноваційного освітнього середовища та їх організація, безсумнівно, пов'язані з використанням сучасних комп'ютерних та інформаційних технологій. Це середовище не є простим набором інформації в електронному вигляді, в її складі представлені компоненти професійної діяльності бухгалтера. Одним з перспективних напрямків розробки та впровадження нових інформаційних технологій в навчальний процес викладання бухгалтерського обліку є інтерактивні навчально-тренінгові практикуми [2, с.162]. Однією з властивостей, закладених в основу практикумів, є віртуальна реальність, що представляє собою побудовану комп'ютерними засобами модель реальної фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарської діяльності, яка дозволяє забезпечити реальність подання розглянутих облікових об'єктів і ситуацій.

Викладений матеріал дозволяє здійснити наступні **висновки**. Обґрунтовано необхідність застосування інноваційних технологій в бухгалтерській освіті з метою формування професійної компетентності бухгалтера. Підходи до інновацій повинні бути самі по собі інноваційними, оскільки традиційні підходи не встигають реагувати на зміни, що відбуваються в бізнес-середовищі. Сформульована інноваційна парадигма сучасної бухгалтерської освіти включає в себе цільові, змістовні та організаційно-методичні компоненти.

Список використаної літератури

1. Ахмятов М.К. Концепция интеллектуального обеспечения инновационного развития предпринимательства: автореф. дис. ... д-ра экон.наук: 08.00.05 / Мавлит Калимович Ахмятов. – СПб., 2010. – 44с.
2. Кононенко Л.В. Інноваційні технології у бухгалтерському обліку / Л.В.Кононенко // Финансы, учет, банки. – 2014. – № 1(20). – С.161-166

Вербицкая Виктория

кандидат экономических наук, доцент
кафедра учета и аудита

Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет
г.Харьков, Украина

БУХГАЛТЕРСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В КОНТЕКСТЕ ИННОВАЦИОННОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Изменяющиеся условия экономики влияют на формирование нового социального заказа, выдвигаемого обществом к качеству специалистов в области учета, уровень знаний которых соответствует требованиям современного общества. Наряду с рассмотренным состоянием современного образования статья рассматривает составляющие бухгалтерского образования в составе инноваций в образовании, и подытоживает, что применение новых информационных технологий должно сопровождаться радикальными изменениями методов и приемов обучения, в его теории и методологии.

Ключевые слова: бухгалтерское образование, инновации, профессиональная подготовка, информационные технологии, обучение.

Verbytska Viktoriia

Candidate of Pedagogical Sciences, Ph.D., Assistant Professor

Department of Accounting and Audit

Kharkiv National Automobile Highway University

Kharkiv, Ukraine

ACCOUNTING EDUCATION IN THE CONTEXT OF THE INNOVATIVE EDUCATIONAL PROCESS

Continuing education reinforces innovative learning because it allows timely update and replenish stock received in high school knowledge to better understand the new challenges and find innovative ways of their solution. Of particular importance is the use of distance learning using modern information technology. Particular attention should be given to postgraduate education, because knowledge obsolete in terms of reforming accounting and business development. One of the promising areas of development and introduction of new information technologies in educational process of teaching accounting are interactive educational and training workshops. The necessity of the application of innovative technologies in financial education in order to develop professional competence of accountants. Approaches to innovation should be innovative by themselves as traditional approaches do not have time to respond to the changes occurring in the business environment. Formulated innovative paradigm of modern accounting education includes targeted, substantive and methodological components.

Key words: accounting education, innovation, training, information technology, learning.